

БОГОМИЛСТВОТО ЗА АПСОЛУ

Богомилството претставува значаен сегмент од богатата и автентична духовна култура на македонскиот народ.

Појавата на ова учење во Македонија топографски се поврзува со просторот на средновековна Македонија, а духовно неговиот извор би требало да се истражува во условите настанати со дејноста на светите Кирило-Методиеви ученици Климент и Наум Охридски.

Пишува:
Милева ЛАЗОВА

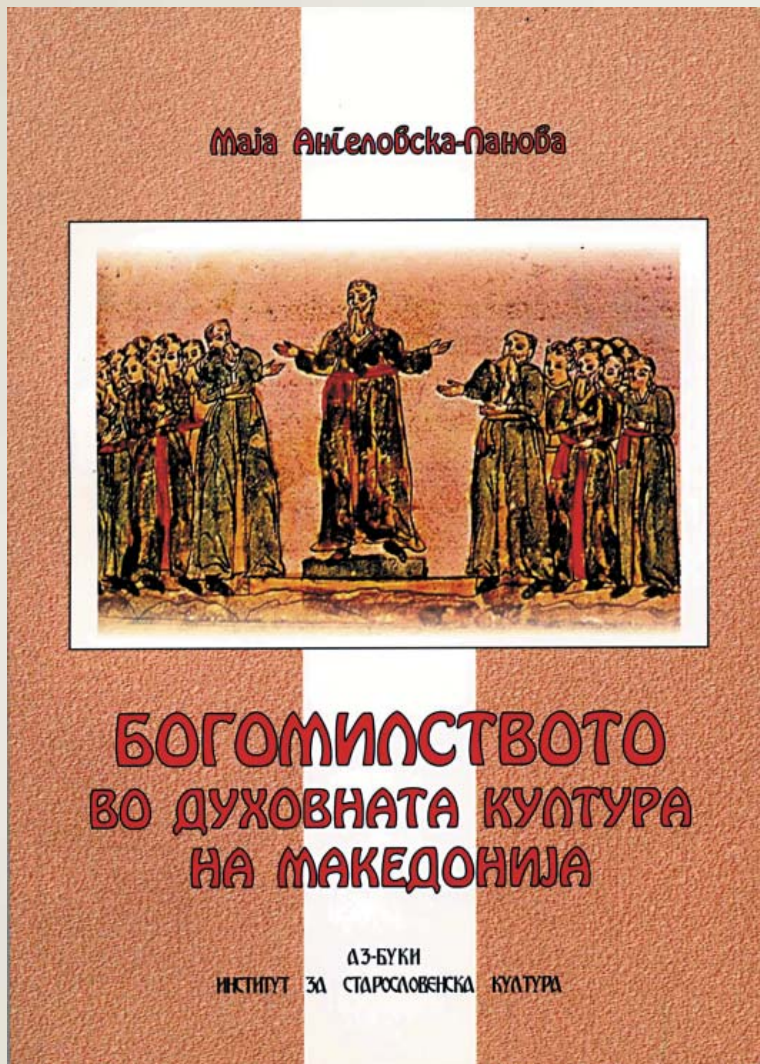
Книгата "Богомилството во духовната култура на Македонија" од авторката Маја Ангеловска-Панова го

разработува богомилското учење како идеолошки феномен со религиозно-дуалистичка и социјална ориентација, кое претставува значајна придобивка за македонската средновековна културологија и историографија. Авторката се обидува систематски и целосно да ги претстави аспектите на ова учење и неговото влијание врз општествено-историските, културните и духовните процеси во Македонија. Овде богомилството е проучувано во еден поширок контекст, каде што се земи предвид претходните дуалистички учења и нивното влијание, развојните тенденции во поглед на теолошко-догматската поставеност во констелација со другите етички, социјални и филозофски елементи, кои осцилираат од реални до имажинарни.

Покрај воведното излагање во кое се презентирани основните поставки за суштината на богомилството, неговиот развоен пат (X-XV век) и критичкото проучување на научната литература, трудот содржи шест поглавја и повеќе поднаслови.

УЧЕЊЕ

Богомилството како учење со динамика на наизменични подеми и падови се одржало на духовната и на историската сцена сè до XV век, односно успеало да опстои цели пет века. Традицијата од гностицизмот и од постарите еретички искуства (манихеството, масилијанството, павликијанството), оставила траги врз концепцијата и идејната насоченост на богомилството. При обработката на материјалот, авторката ги зема предвид причините со чиешто посредство богомилството било реализирано како нова духовна манифестација, улогата на богомилите во востанието на Самуил од аспект на политичкиот фактор, богомилството во времето на византиското владеење кога настанал поголемиот дел од оригинал-

ните богомилски книжевни форми и митските тенденции на богомилството, карактеристични за периодот од XIII до XV век.

Теолошко - догматскиот концепт на богомилството претставува еден вид девијација од стандардите на официјалната Црква. Во овој концепт, богомилите целосно го оспориле христијанскиот обреден и култен систем, со изразување тенден-

ција да воспостават сопствена егзегеза на догмите во согласност со космогонскиот дуализам, христолошкиот докетизам и есхатолошкиот мистицизам, како основни координати на нивната теолошка мисла. Така, конфронтирајќи се со постојаниот религиозен светоглед, богомилскиот теолошко-догматски концепт откривал еден поинаков мисловен процес во кој се вкрстувале

ТНА ВИСТИНА И СПЛОТУВАЊЕ

рационалните, филозофските и имагинарните претстави за светот.

ВЛИЈАНИЕ

Истовремено тие биле категорични во својот став против хиерархиското уредување засновано на материјалните блага. Совершенството за нив имало поинакво значење така што нивното учење претставувало своевиден израз на спознание, апсолутна вистина и сплотување со Бога. Богомилската политичка состојба својата вистинска афирмација ја доживеала во времето на царот Самуил, кога голем дел од приврза-

ниците на богомилството учествувале во борбата против византиската доминација. Нивното политичко дејствување е забележано и во рамките на двете македонски востанија предводени од Петар Делјан и од Ѓорѓи Војтех.

Значајно место зазема и влијанието на богомилството во книжевната традиција. Појавата на богомилската книжевност претставува реална последица и нужност од богомилското учење, кое континуирано и со наизменичен интензитет било присутно на историско-духовната сцена. Богомилската книжевност често пати се идентификувала со верската и со

политичката програма на богомилството како движење, кое пропагира цели против актуелните теолошки доктрини, како и против основните развојни насоки на феудалниот систем. Тука е презентиран односот на богомилите кон канонските содржини, интерпретацијата на евангелските принципи, оригинална богомилска и анти-богомилска книжевност.

И како последни две главја, посветени на влијанието на богомилството врз народното творештво, со дуалистички карактер и за топониимите изведени со апелативи со богомилско значење. Мошне интересни по својата содржина се народ-

ните умотворби во кои се реанимирани мотивите од догматиката и обредната практика на богомилите. Тоа дека богомилството се појавило на територијата на Македонија го потврдуваат и томонимите, кои настанале како резултат и директна последица од богомилското постоење и влијание.

Логично произлегува дека богомилството претставува значаен сегмент од богатата и автентична духовна култура на македонскиот народ. Како нов и алтернативен духовен израз, богомилството во Македонија се распространило и во соседните балкански земји и во Западна Европа.

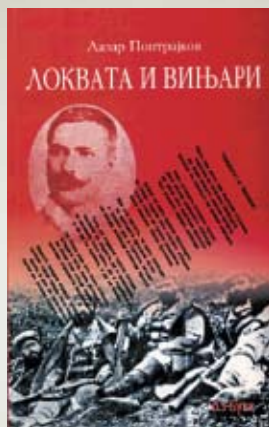
Почитувани читатели, доколку сакате да ја збогатите Вашата библиотека, неделникот "Македонско сонце" Ви нуди избор од пет мошне интересни книги. Во следните броеви од неделникот ќе имате можност да се информирате за кои книги станува збор, а овој пат Ви ја претставуваме книгата:

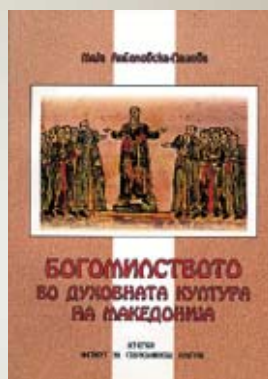
"Македонскиот јазол" од Ханс-Лотар Штепан
За Македонија: 810 денари + ПТТ; За Европа: 13 евра + 8,5 евра за ПТТ (препорачано)
За Америка: 18 \$ + 13,5 \$ ПТТ (препорачано)

"Грчка антимакедонска борба I" (од Илинден до Загоричани) од Димитрис Литоксоу; За Македонија: 240 денари + ПТТ
За Европа: 4 евра + 3 евра ПТТ (препорачано)
За Америка: 5 \$ + 6 \$ ПТТ (препорачано)

"Локвата и вињари" од Лазар Поптрајков
За Македонија: 210 денари + ПТТ; За Европа: 3,5 евра + 3 евра ПТТ (препорачано)
За Америка: 5 \$ + 6 \$ ПТТ (препорачано)

"Богомилството во духовната култура на Македонија" од Маја Ангеловска-Панова
За Македонија: 360 денари + ПТТ; За Европа: 6 евра + 5,5 евра ПТТ (препорачано)
За Америка: 8 \$ + 8,5 \$ ПТТ (препорачано)

"Битката за Македонија" од Владислава Спироска
За Македонија: 160 денари + ПТТ; За Европа: 2,5 евра + 3 евра ПТТ (препорачано)
За Америка: 4 \$ + 5 \$ ПТТ (препорачано)

Книгите можете да ги нарачате на адресата и на е-маил адресата на "Македонско сонце", како и на телефонските броеви на Редакцијата.